

A Magyar Tudományos Akadémia szerződése Friedrich August Stüler építésszel, Pest, 1862. január 17.
4 fol. német kézirat ismeretlen kéz írásával, Dessewffy Emil elnök, Eötvös József alelnök, Károlyi György igazgatótanácsi tag és Friedrich August Stüler építész autográf aláírásával, toll, papír, 342 × 210 mm
MTA Könyvtár és Információs Központ Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye, K 1272/2–13a

Az Akadémia építési bizottságának szerződése Ybl Miklóssal és Szkalnitzky Antallal a palota kivitelezése során ellátott feladataikról, Pest, 1862. január 20.
4 fol. és 2 fol. beíratlan borító, ismeretlen kéz írása, Dessewffy Emil, Eötvös József, Károlyi György, Ybl Miklós és Szkalnitzky Antal aláírásaival, toll, papír, 341 × 240 mm
MTA Könyvtár és Információs Központ Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye, K 1272/2–38–1862

Az építési bizottság és Stüler közti szerződés megkötésére a berlini építész 1862. januári pesti látogatásakor került sor. Ezzel egy időben a bizottság Szkalnitzky Antalt nevezte ki az építkezés vezetőjének, aki mindvégig kapcsolatban állt a tervezővel.¹ Szkalnitzky 1862 elején Berlinben részt vett a végleges tervek elkészítésében, de nem csak a kapcsolattartás végett utazott többször Poroszországba: 1864. januári útja során a Stülerrel való egyeztetések mellett Charlottenburgban tárgyalásokat folytatott a terrakotta homlokzatdíszítést szállító Ernst March's Thonwaaren-Fabrik képviselőivel; Lipcsében és Drezdában pedig a képtárak belső kialakítását tanulmányozta.² A fiatal Szkalnitzky munkájának segítésére az építési bizottság szakértő tanácsadóként Ybl Miklóst kérte fel: a tapasztalt építésztől elsősorban a költségmegtakarítás módzataira, az anyagok minőségére és áraira, beszerzési forrásaira, illetve a megfelelő tudású mesterek alkalmazására vonatkozóan vártak javaslatokat. A kőművesmunkákra Diescher Józseffel (1811–1874) szerződött az építési bizottság.³

1862 tavaszán a körbekerített telek előtti téren felépült az építési iroda, ahol a résztervek készültek, és ahonnan Szkalnitzky és Ybl az építkezést irányították.⁴ A kőfaragó- és szobrászmunkák számára a telken két nagy szint emeltek.⁵

A *Pester Lloyd* április 27-én megjelent száma arról számolt be, hogy a palota végleges terveit benyújtották engedélyeztetésre a városi hatósághoz (→ CONSTRUCTIO 7.1–9).⁶ Az építkezés első szakasza, az épület alapjainak kiásása, majd az alap- és pincefalak építése 1862 novemberében véget ért. A földszint feletti falazási munkák 1863. február 23-án kezdődtek negyvenöt-ötven kőműves és nagyjából ugyanennyi napszámos részvételével. Az év végére nemcsak az épület falai álltak, hanem az ácsmunkák is befejeződtek. Az 1864-es évben a külső díszítómunkálatokkal párhuzamosan már belső vakolási és boltozási munkák is zajlottak; utóbbiak azonban az 1865-ös év elejére is átnyúltak. Az év további része már a befejező munkálatokkal és a költözködéssel telt. Az első ülést 1865. április 25-én tartották az épületben.⁷

1 Szkalnitzkynak az építkezésben való részvételéről ír Sisa 1994: 26–31.
2 Kemény 2015: 143–144, 152–153.
3 Kemény 2015: 143.
4 Szkalnitzky és Ybl munkáját további három építészeti rajzoló segítette: a később építésszé vált Pucher József (1836–1904) és Unger Emil (1839–1873), illetve Bolender Bálint. A fennmaradt nyugták alapján ismerjük az építési iroda tagjainak fizetését. Szkalnitzky és Ybl havonta 200, Pucher 80, Unger 50, majd 1863 júliusától 70, Bolender 40 forintot kapott munkájáért. A havonta kiállított nyugták az MTA KIK KRKGy, K 1273 3/a és 3/b csomóiban találhatók.
5 Kemény 2015: 149.
6 Kemény 2015: 144.
7 Kemény 2015: 149–161.

U. B.

Szkalnitzky Antal levele Dessewffy Emil elnöknek, Pest, 1862. május 15.
2 fol. autográf, toll, papír, 284 × 223 mm
MTA Könyvtár és Információs Központ Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye, K 1273/2–48–1862

Szkalnitzky az alapozási munkák megkezdését jelentette az elnöknek. A Duna felőli oldalon két és fél láb magasságra emelkedett vízről tudósít; azt reméli, hogy az Akadémia utcai oldalon nem találnak talajvizet. Elkészítette a rajzokat is az akadémiai palota modelljéhez (→ CONSTRUCTIO 5).

M. B.

Szkalnitzky Antal levele Dessewffy Emil elnöknek, Berlin, dátum nélkül [1862]
6 fol. autográf, toll, papír, 284 × 223 mm
MTA Könyvtár és Információs Központ Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye, K 1273/2–48–1862

Szkalnitzky elvégezte az előzetes számításokat az 1862. évi munkálatokhoz szükséges összegekről. Az alapok kiásására 14 396 forintot; az alap és a pincefolyosók betonozására és felépítésére 73 969 forintot, azaz összesen 88 365 forintot irányozott elő.

M. B.